

gang, han ellers efter Lovgivningen maatte have til at anvende Civilarrest mod Lyendet. Deri tager den ærede Taler fejl. Der er jo slet ikke Tvivl om, at den Afgang til at anvende Civilarrest før Dom, som Lovgivningen i Almindelighed hjemler, vil Husbonden, hvis han øvrigt finder sin Regning derved, fremdeles kunne benytte som hidtil; der foreligger ikke Noget i Lovforslaget, som formener ham det; men jeg tror rigtignok, at den Afgang til at anvende Civilarrest, som den ærede Taler omtalte, ikke egentlig vil fremme Husbondens Viemed, thi den civile Arrest bestaar jo ikke i, at Husbonden kan faae Lyendet ført tilbage til sig for at fortsætte Tjenesteforholdet, men den civile Arrest bestaar kun i, at Husbonden kan faae Lyendet arresteret, altsaa indsat i Arresthuset. Og dernæst er der en anden Ting at mærke ved denne civile Arrest, og det er, at Husbonden jo ikke kan anvende den, uden at han maa underkaste sig alle de de Følger, som flyde af at optræde som Rekvirent af en saadan Forretning lige over for en Anden; han maa altsaa stille Sikkerhed og underkaste sig Pligten til at justificere Arresten ved en bag efter anlagt Sag. Men hvorom Alting er, tror man, at denne Afgang til at benytte Civilarrest i disse Tilfælde kan være Husbonden gavnlig, og tror man, Betingelserne derfor ere tilfede, idet Lyendet kan siges at være en Indlænding, der har i Sindet at udvandre til Udlandet, uden forinden at afgjøre sine Forpligtelser her, saa kan jeg ikke se rettere, end at den Afgang slet ikke betages Husbonden ved det foreliggende Lovforslag. Jeg vender nu tilbage til det, som var den ærede Talers Afgangspunkt, nemlig at han mente, at dette Paategnings-system var saa indviklet, at det vilde være det Nærmeste eller det Klogeste at flette disse Paragrafer helt ud og give Afkald paa dem. Jeg skal indrømme den ærede Taler, at det vilde være det Nærmeste, men jeg tror ikke, det vilde være det Klogeste, idet vi jo nemlig maa erindre, at man saa ikke opnaar det, som man tænker sig at opnaa. Jeg tror nemlig ikke, at man har Ret i det, at denne Paategning paa Skudsmaalsbogen, som Husbonden efter den nu gjældende Lovgivning selv kan gjøre, har samme Nytte. Det har den ikke, fordi en saadan Paategning jo intet Bevis afgiver lige overfor Lyendet (Jessen: Jo den gjør!) Nei, jeg indser ikke, hvorledes den skal kunne afgive Bevis lige over for Lyendet; det er jo en aldeles ensbidig Handling af Husbonden, og naar Husbonden beholder Skudsmaalsbogen i sit Borge kan ingen menneffelig Magt forhindre ham i at

skrive i Skudsmaalsbogen, hvad han vil. Opstaar der Retstrætte i et saadant Tilfælde, og Lyendet siger: jeg benægter aldeles, at jeg har givet Husbonden nogen som helst Bemyndigelse til at skrive noget Saadant i min Bog, eller han siger: i Paategningens Indhold er Husbonden gaaet meget videre, end vi aftalte, saa beviser det ikke det Mindste, at Husbonden selv har skrevet noget Saadant i Bogen og sat sit Navn derunder, og netop fordi denne ensbidige Paategning af Husbonden ikke har tilstræffelig bevisende Kraft, netop derfor er det, at man har ment og hidtil paa alle Steder af denne Sags Forhandling været enig om, at denne ensbidige Paategning af Husbonden kunde fornøftigvis ikke være Grundlaget for en Forpligtelse for Trediemand til ikke at indlade sig med Lyendet, saaledes at Tilfidsfattelsen af Forpligtelsen medførte et Ansvar. Dette er Grunden til, at man har anset det nødvendigt, at en Paategning, som skulde have denne Retsvirkning, maatte være underskreven af begge Parter og saaledes indeholde det Bevis mod begge Parter, som ligger i, at de have sat deres Navne under den. Det mener jeg altsaa, staar fast, at hvis man overhovedet vil have en Paategning, til hvilken man kan knytte den Virkning overfor Trediemand, som Lovforslaget udtaler, maa den have den Egenkab, at den er undertegnet af begge Parter; men nu bliver ganske vist det Spørgsmaal tilbage: Er det overhovedet værd at have en saadan Paategning? Ja, dertil kan jeg kun svare, at det forekommer mig, at det er det, som man hele Tiden igjennem har betragtet som et Hovedviemed med den hele Foranstaltning; man vil have det saaledes; man ønsker at faae en Ordning, hvorved det vanskeliggjøres for et Lyende, der med Urette har forladt Tjenesten, at finde Tjeneste andet Steds. En saadan Ordning er det jo ikke muligt at opnaa undtagen derved, at der maa paalegges den Trediemand, som indlader sig med et saadant Lyende, et vist Ansvar, og deraf følger altsaa atter, at der maa tilveiebringes de fornødne Beviser mod ham. Bliver man blot staaende ved den almindelige Regel, at den, der vidende om, at et Lyende ulovligt har forladt Tjenesten, fæster det, paadrager sig Straf, har man fra alle Sider været enig om, at man ikke derved opnaar Stort, thi den, der fæster Lyendet, vil sige: „jeg har ikke vist og ikke brudt mig om at vide, hvorledes Lyendet er kommet fra den foregaaende Husbond“, og det vil være meget sjeldent, at man mod denne hans Forklaring kan bevise, at han virkelig har havt